

**BEZPIECZEŃSTWO POLSKI
W ŚWIETLE
WOJNY NA WSCHODZIE**

Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

BEZPIECZEŃSTWO POLSKI W ŚWIETLE WOJNY NA WSCHODZIE

Bolesław Balcerowicz

Łukasz Gajewski

Stanisław Koziej

Roman Kuźniar

(redaktor naukowy)

Robert Kupiecki

Marek Madej

Marek Menkiszak

Grzegorz Rydlewski

Paweł Soroka

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2022

Recenzje:

dr hab. prof. ucz. Aleksander Głogowski, Uniwersytet Jagielloński
dr Tomasz Pawłuszko, Instytut Sobieskiego

Redaktor prowadząca:

Hanna Raciborska

Redakcja i korekta:

Monika Baranowska

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Na okładce wykorzystano zdjęcie @ Adobe Stock, nr 388135401

Copyright © 2022 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o.

Publikacja dofinansowana przez Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego

ISBN 978-83-66849-94-5

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa
tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarzski*)

Printed in Poland

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Rozdział 1. Ewolucja środowiska i polityki bezpieczeństwa Polski w ostatnich latach	
<i>Roman Kuźniar</i>	19
Zmiana klimatu	21
Rosja odsłania twarz	27
Polska: od sojuszniczego współdziałania do strategicznej autarkii	29
Prymat USA, NATO i <i>out of area</i>	30
Prezydent Komorowski i nadrzędność obrony terytorium Polski	33
Polityka bezpieczeństwa częścią autorytarnego zwrotu ustrojowego	35
Rozdział 2. Rosja na wojnie z Ukrainą i Zachodem.	
Polityka Rosji jako zagrożenie dla bezpieczeństwa Polski	
<i>Marek Menkiszak</i>	43
Rewizjonistyczne cele polityki Rosji	43
Cele wobec Ukrainy i obszaru postradzieckiego	44
Cele wobec Polski i Europy Środkowej	46
Cele wobec całej Europy i świata zachodniego	48
Metody rosyjskiej polityki: inwazja Rosji na Ukrainę	50
Metody rosyjskiej polityki: wojna migracyjna i żywnościowa	
Rosji z Europą	52
Metody rosyjskiej polityki: wojna gospodarczo-energetyczna	
Rosji z Europą	56
Wnioski dla Polski i Zachodu	60
Rozdział 3. Wpływ wojny rosyjsko-ukraińskiej na strategiczne warunki i wymagania wobec obronności Polski	
<i>Stanisław Koziej</i>	63
Neozimnowojenna praktyka polityczna Rosji w XXI w. jako „matka” wojny rosyjsko-ukraińskiej	63
Scenariusze ukraińskie i ich wpływ na środowisko bezpieczeństwa Polski	69
Priorytety doskonalenia obronności RP	77

Rozdział 4. Bezpieczeństwo Polski po agresji Rosji na Ukrainę.

Aspekt sojuszniczy

<i>Robert Kupiecki</i>	83
Rosyjska agresja w Ukrainie i reakcja Zachodu	85
Co Zachód zrozumiał z rosyjskiej agresji na Ukrainie?	90
Przyszłość kolektywnej obrony NATO	94
Priorytety NATO	97
Bezpieczeństwo Polski po wojnie w Ukrainie	98

Rozdział 5. Kilka uwag o miejscu Unii Europejskiej w polskiej polityce bezpieczeństwa po rosyjskiej inwazji na Ukrainę

<i>Marek Madej</i>	103
Unia Europejska w polskiej polityce bezpieczeństwa – wartością całościowość	104
Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony oraz inne inicjatywy europejskie w sferze obronności – niewykorzystany, ale wciąż znaczący potencjał	107
Co jest możliwe już teraz?	112

ROZDZIAŁ 6. System ustrojowo-polityczny i normatywny Polski (AD 2022) wobec zagrożenia wojną

<i>Grzegorz Rydlewski</i>	115
Model ustrojowy systemu bezpieczeństwa narodowego w Polsce	117
Podsystem strategiczno-ustrojowy (polityczny, normatywny i instytucjonalny) bezpieczeństwa w Polsce	123
Pierwsze wnioski z wojny rosyjsko-ukraińskiej	125
Ewaluacja przygotowania w Polsce systemu państwa do funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa oraz w warunkach wojny	126

ROZDZIAŁ 7. Modernizacja Sił Zbrojnych RP z udziałem polskiego przemysłu obronnego i na podstawie zakupów za granicą

<i>Paweł Soroka</i>	137
Zjawiska w gospodarce światowej wpływające na procesy modernizacji Sił Zbrojnych RP, funkcjonowanie polskiego przemysłu obronnego i jego zaplecza badawczo-rozwojowego	138
Aktualny stan wyposażenia Sił Zbrojnych RP	140
Potencjał polskiego przemysłu obronnego	147
Kierunki i sposoby modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP. Rodzaje modernizacji technicznej i związane z nią procedury	148

Programy modernizacji Wojska Polskiego realizowane przez polski przemysł obronny i jego zaplecza badawczo-rozwojowe	150
Modernizacja na podstawie uzbrojenia zakupionego za granicą	155
Podsumowanie	160
Rozdział 8. Bezpieczeństwo energetyczne Polski po zerwaniu dostaw z Rosji. Kryzys i spór o sektor energii	
<i>Łukasz Gajewski</i>	163
Konsekwencje dla bezpieczeństwa energetycznego Polski	164
Krajowe działania i niedecyzje polityczne	168
Rosyjska presja w segmencie paliw oraz zmiany paradygmatu bezpieczeństwa	172
Podsumowanie	182
Rozdział 9. Tendencje i czynniki kształtujące obraz przyszłej wojny	
<i>Bolesław Balcerowicz</i>	187
O użyteczności lekcji przeszłości	188
Lekcje współczesne	193
Specyfika rosyjska	203
Uwagi końcowe	205
Zamiast zakończenia: obowiązek prawdy	209
Indeks nazwisk	210
Noty o Autorach	214